

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Jean de France (DK)

Citation: Holberg, Ludvig: "Jean de France (DK)", i Holberg, Ludvig: *Seks komedier*, udg. af Jens Kr. Andersen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 7.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-holberg14val-shoot-workid54555.pdf> (tilgået 17. april 2024)

Anvendt udgave: Seks komedier

Jean de France Eller Hans Frandsen Comoedie Forestilled Paa Den Danske Skueplads 1722.

8

Hoved-Personerne i Comoedien:

- Jeronimus en Borger. M. Ulsø.
- Frands hans Naboe. M. Gram.
- Jean Frandses Søn. M. Pilloi.
- Elsebet Jeronimi Datter. Mad. Lerke.
- Antonius hendes Elsker. M. Schou.
- Espen en Tiener. M. Hald.
- Marthe en Pige. Mad. Montaigu.
- Arv en Gaards-Karl. M. Høberg.
- Magdelone Frandses Hustrue. Mad. Coffer.
- Pierre, Jeans Tiener. M. Wegner.

9

Act. I.

Scen. 1.

Jeronimus. Frands.

JERONIMUS.

God Morgen, Naboe, hvor kommer I fra saa tilig?

FRANDS.

Jeg var udi et Ærende paa gammel Torv.

JERONIMUS.

Hvad got nyt der?

FRANDS.

Intet, uden mand førde en til Slutteriet.

JERONIMUS.

Det kand icke regnes for nyt, men hvorfor blev hand bragt did hen?

FRANDS.

Mand sagde mig, at det var for Gield.

JERONIMUS.

Det er heller intet nyt?

FRANDS.

Samme Person har lenge reist Uden-Lands, og har sat en stor Hob Midler til.

JERONIMUS.

Det er heller icke nyt. Hør kun, kiere Naboe, speiler eder udi deslige Exempler. I har en Søn, jeg vil icke sige meer, gid det icke maa gaa efter min Spaadom, det rører mig saavel som eder; thi jeg har lovet min Datter Elsebet bort til ham; men I vilde icke lyde mit Raad, hand skulde have sin Villie, hand vilde reise, hand skulde reise, skiønt hand er et Barn paa 19 Aar.

10

FRANDS.

Forlad mig, Naboe, hand blev 20 Aar forleden Januari.

JERONIMUS.

Jeg kand nok erindre, da hand blev fød, det var den samme Tid, som salig Birthe døde, men det vil intet sige, lad være, at hand er 20 Aar gammel, mon det icke er Hazard alligevel, at lade ham saaledes reise Uden-Lands.

FRANDS.

Jeg vil icke disputere, om det er farligt eller ej, men det veed jeg, at de fleeste her i Landet reise ud i den Alder.

JERONIMUS.

Det gaar og de fleeste, som den Karl I mødte paa gammel Torv. I har saa vit ret, kiere Naboe; de fleeste ere siden hengefærdige af Armod; hvorfor maa eders Søn icke henge sig, saa vel som en anden?

FRANDS.

Ach! det har ingen Fare; hand forsickrede mig, førend hand tog Afskeed, om sin Skikkelighed.

JERONIMUS.

Det gjøre alle. Jeg veed icke, hvordan hans Levnet har været udi Paris, men det kand jeg sige, at hans Breve staa mig aldeles icke an; min Datter Elsebet kalder hand Isabelle, sig selv skriver hand Jean, og jeg heeder Jerome. Hand maa kalde sig selv, hvad han lyster, hand maa skrive sig Fairfax og Soldan, om hand vil, naar hand ickun lader mig og min Datter beholde vore Christne-Navne.

FRANDS.

Ach kiere Naboe! det er jo Moden, unge Mennisker gjør saadant for at lade see, de have lærdt fremmede Sprog.

JERONIMUS.

Jeg disputerer icke, om det er Moden eller ej, men er det en fornuftig Mode? om en Fransk Mand her udi Landet forvendte sit Navn Jean og lod sig kalde Hans, naar hand kom hjem igien, mon hans Landsmænd icke tenkte, at hand var bleven forrykt? det er smukt nok at lære fremmede Sprog, men, naar vi har

lærdt vort 11 eget først; det er smukt nok at reise Udenlands, naar mand har samlet Aar og Forstand først, naar mand har den Capital, at mand kand leve af Renterne, naar mand reiser paa en viss Profession, som mand icke kand lære hiemme. Men her er det bleven som en sat Ret for fattige Borger-Børn, at de i Fleng ved slige Udenlands Reiser skal ødelegge deres Familier, for at lære et Sprog, som de for en Snees Rigs-Daler eller meere kand lære af en Sprog-Mester her hiemme. De fleeste blive fordervede, og lære intet uden galne Moder og Vellyst, som de siden fylde Landet op med, og glemme det Gode, de ere blevne øvede udi i Skolerne. Jeg kand opregne over Sneese smucke Karle, der have studeret deres Præke-Stoel paa Klosteret, og giordt Prækener, som have været høyt agtede, end og udi vor Frue og Runde Kircke, hvor de lærde Meenigheder ere. De samme ere siden efter Moden reist Udenlands, og der efter Moden have glemt bort deres Christendom indtil Catechismum, tilsat deres Midler, ført en Hob politiske Griller med sig tilbage, og siden gaaet med deres *Bonjour*, og *Comment vous Portes vous* og creperet, saa de har faat en Ulycke i Maven, indtil de ere faldne til Melancholie og Brendeviin; saa at Forældrene seer derved deres Børn fordervede, og sig selv ødelagde. Ja, I leer deraf, kiere Naboe, det er, min Troe, dog sant; dersom I saae udi en Sum paa et Sted de mange Penge, som af unge Mennisker aarligen blive u-nyttig tilsat Udenlands, skulde I icke forundre eder over, at vi ere saa fattige og magtesløse. Eders Søn har allerede fortæret 1500 Rdlr. i Frankrig. I siger, at hand har lærdt Fransk derfor; men I taler icke om, hvor meget Latin hand har ogsaa glemt. Narrerie og Galskab mercker jeg at hand har lærdt for det første. Det kand jeg see af de Breve hand skriver til mig. Hvad Fanden skal jeg med de Franske Breve, som jeg icke forstaar et Ord af? først koste de mig Post-Penge, siden en Bouteille Viin til Jan Baptist, som sætter dem over for mig paa Tydsk, og kand jeg endda neppe forstaa dem.

FRANDS.

Nu gjør det ingen gode, Naboe, at vi tale derom; hvad engang er giordt kand icke forandres; Skylden er icke hos mig. Min Kone vilde saa have det.

12

JERONIMUS.

Fy! fy! skyd aldrig Skylden paa eders Kone. Naar I beskylder eders Kone for saadant, beskylder I og saa eder selv. Det er haanligt for en Mand, at hand siger, jeg er bleven ødelagt, men det er icke min Skyld; thi min Kone vilde saa have det.

FRANDS.

Min hierte Naboe! I er aldt for knarvurren. Jeg er, Gud skee Lov, icke endnu ruineret. Vil I ickun tie still, nu kommer min Søn tilbage; thi hand er reist fra Paris for 4 Uger siden, og saa er det Ende derpaa.

JERONIMUS.

Ende derpaa? ha, ha! Ende derpaa? I skal faa det at vide, Naboe, I skal faa det at vide; vor Danske Ungdom gjør icke som Ungdommen udi Holland. Myn Heer Kalfs Søn udi Serdam reiste Udenlands for nogle Aar siden, fødte sig op som en Prinds, tracterede Ministerer ved alle Hofe, men saa snart hand kom tilbage igien, solte hand Heste, Vogne, Kusk, Laqvaier og sin heele Statz; tog sin gamle Serdamske Bonde-Kiol paa igien. Mon vore Cavellerer, vore Dagdrivere (*Gud forlade mig mine Synder*) vil gjøre det samme? jo, jo, forsøg kun, at give eders Søn reven Øll og Brød til Frokost, som tilforn, see, om hand icke vil svare: Jeg er vant til Chocolate udi Holland; forsøg at give en god Dansk Meel-Grød eller Byggryns-Grød, see, om hand icke vil grine deraf, og en anden Aften soupere hos en Fransk Kock; vilde de endda ickun føre en Nations Lyde hiem med sig, var det icke saa meget at sige, men de kommer tilbage sammensydde af ald det Galskab, som findes udi Engeland, Tyskland, Frankrig og Italien. Jeg vil icke skiere op, Naboe, men saaledes leve ungefehr vore Cavellerer, naar de komme hiem. Om Morgen skal de have deres Thee eller Chocolate. Det, sige de, er paa sin Hollandsk. Om Eftermiddagen deres Caffee, det er paa sin Engelsk; mod Aftenen spille de Allomber hos en Maitresse, det er paa sin Fransk. Naar de gaa et Ærende i Byen, skal de have en Laqvei udi Hælene paa sig, det er paa sin Leipzigsch eller Berlinsk, skal de gaa i Kircken, spørger de først, om der bliver Music, det er paa sin Italiensk, alt hvad som er Udenlandsk, synes dem at være 13 artigt og fornemme, end ogsaa naar de blive trokne til Slutteriet for Gield.

FRANDS.

Nu, nu, Naboe, det tør gaa bedre end I tencker. Er det ellers lengesiden, at I fik Brev fra min Søn?

JERONIMUS.

Ungefehr for fire Uger siden.

FRANDS.

Hand var reist for fire Uger siden fra Paris.

JERONIMUS.

Det kand nok være; hans sidste Brev var dateret (*med Permission at sige*) fra Roven eller Røven; er der nogen Sted, som heeder saa i Frankrig?

FRANDS.

Det maa være Roan, som de Franske skrive Roven; thi hand gaar til Skibs.

JERONIMUS.

Det er et hesligt Navn; men der kommer Arv Gaards-Karl med Aanden i Halsen. Hvad mon hand vil?

Sc. 2.

Arv. Jeronimus. Frands.

ARV.

Nu gav jeg nok en Daler til, at Hosbond var hiemme; thi Hans Frandsen er kommen hiem, og ingen kand forstaa et Ord, hvad hand siger. Det første hand kom ind ad Døren, spurdte hand: hvor er Moen Pere; jeg blev forbauset over saadant Spørsmaal; thi hvem Fanden kand skaffe ham moedne Pærer udi Maymaaned? jeg svarede: de ere icke her udi Landet paa disse Tider; hand forundrede sig meget derover, ligesom hand aldrig havde seet en Have her i Landet tilforn, og spurdte siden om hans *træ siær mere* hvorfor jeg svarede, som Sanden er, at hand kand finde hende enten paa Ulfelds 14 Plads eller Hallands-Aas; thi der findes tvende Træ-Mærre. Mig gav hand et Hunde-Navn kaldende mig Garsong, og andet, som jeg skiemmes at tale om.

FRANDS.

Arv! hvad nyt har du?

ARV.

En heel Pose-fuld.

FRANDS.

Ondt eller Got?

ARV.

Baade ondt og got. Hans Frandsen er kommen hiem igien fra Vest-Indien, men -

FRANDS.

Fra Vest-Indien?

ARV.

Jeg meener det er fra Vest-Indien, efterdi hand er gandske forrykt, enten er hand gall, eller hand laver til Barsel; thi det første hand begierede, var moedne Pærer.

FRANDS.

Hvorledes seer hand ellers ud? hvorledes er hand klæd?

ARV.

Hand seer ud som hand havde brendt Falster af, og vilde flye over til Lolland. Hand gaar udi en rød

Klædes Slaap-rok, og har en Hat paa Hovedet saa breed som 6 af mine; hand er ligesaa breed som den, Hans Wurst havde, da Hosbond var sidst og saae paa den stercke Mand. Hand har icke behov at spøge før Tid; thi hand kand tilig nok blive Hand-Reder. Men jeg maa løbe med et Brev, som hand flyde mig.

FRANDS.

Til hvem skal det Brev?

ARV.

Det skal til en Mand, som heeder Moons.

15

FRANDS.

Lad mig see Brevet: *A Mons: Monsieur de Pedersen Auditeur de la premiere Classe in Copenhague*. Det maa være til Mons: Pedersen første Lectie Hører, som er hans gode Ven. Du skulde lunge løbe og spørge efter Moons: Hvor er min Søn?

ARV.

Nu kommer hand strax, hand staar inde udi Grønstuen og pukler sin Paryk for Speilet. Jeg maa løbe.

Sc. 3.

Jean.Jeronimus.Frands.

JEAN.

La, la la la la la, nu kommer jeg icke ihu den *bougre de pagrad*, som jeg lærde sidst af *Mons: Blondis par Di*, det er en *grand malleur, mais voila mon pere amp; mon Sviger Pere, bon matin Messieurs!* coment vive ma chere Isabelle.

JERONIMUS.

Hør min gode Hans Frandsen! jeg er fød i Christen-BernikovStræde, min Fader ligesaa. Der har aldrig nogen Isabelle eller Fidelle været i vort Huus; jeg heeder Jeronimus Christoffersen, og min Datter Elsebet med Gud og Æren.

JEAN.

Det er aldt det samme *mon cher Sviger Papa*, Elsebet, Isabelle, eller Belle, alleene det sidste er meer fornemme.

JERONIMUS.

Hvo der kalder min Datter Belle, skal have med mig at bestille; thi det er et Hunde-Navn. Vil I icke kalde os ved vore ChristneNavne, kand I see jer om et andet Svogerskab. Jeg er en gammeldags ærlig Borger, og lider icke saadane nye Allamoder, forstaar mig ei heller paa saadan høytraven Pariering.

JEAN.

Pardonnez moi mon cher Sviger Papa, mand siger aldrig nye Allamoder, *c'est ne pas bon Parisisk, c'est bas breton par Di la la la la*. Dette 16 er den nyeste *Menuet, compose par le Sieur Blondis, par Di!* det er en *habile homme le plus grand Dantze maitre en Europa*. Heeder icke Dantze Maitre paa Dansk ogsaa Dantze Maitre; jeg har oublieret gandske mit Dansk *Dans Paris*.

JERONIMUS.

Det er Skade, at I har icke glemt hver Bogstav; thi nu kand hverken Dansk eller Fransk forstaa jer, havde I biet 14 Dage længer i Paris, havde I vel ogsaa glemt jer Navn.

JEAN.

Non, ma foi, jeg glemmer aldrig saa let, at jeg heeder *Jean de France non par Di non*.

FRANDS.

Jean de France nong Paradis nong, er det Hans Frandsen paa Dansk? Naboe! det Sprog maa være meere riigt end vores.

JERONIMUS.

Det var bedre, i Stæden for at spørge mig om saadant, at I gav eders Søn et par Ørefigen paa hans Pande-Brask.

JEAN.

Messieurs! je demande pardon, jeg maa gaa, vi Parisiens kand icke være lenge paa et Sted. *La la la la la la*. Jeg maa hen at see mig lit om *a la Greve adieu si long*.

(Gaar ud.)

Sc. 4.

Jeronimus. Frands.

JERONIMUS.

Farvel, Naboe! jeg beder om Forladelse, at jeg har giordt mig saa dristig at tale med jer; jeg hør eders Søn vil være Greve, hvorfor jeg og min Datter ere for ringe at omgaaes med eder.

FRANDS.

Ach min hierte Naboe! vær dog icke saa meget hastig, hav Taalmodighed udi 14 Dage, jeg haabes, at inden den Tid de Griller skal 17 forgaa ham. I veed jo, at Herman Frandsens Søn var ligesaa, hvorledes hand med sin Parlemefransø dræbte alle Mennisker; hand var jo saa indtagen deraf, at hand vilde end icke ligge hos en Pige, uden det var paa Frandsk, hand aad heller en Suppe koget paa en SkoePind, naar den var tillavet af en Fransøsk Kock, end den beste Kalle-Kiød Suppe paa Dansk; naar hand talede med de fornemmeste Bestillings-Mænd, kaldte hand dem Monsiør, alleeneste fordi det var paa sin Parlemefransøsk, u-anseet, at hand fik mange Uvenner derved. Ja hand vilde paa sikasten icke gaae i Dansk Kircke meere, men holdt sig til den Calvinske Meenighed udi Aabenraa, den samme blev jo siden saa skickelig, da hand havde udraset, at hand nu brendte Franske Bøger indtil Bibler, hvor hand faar fat paa dem, og indvikler sig i Klammerie med Folk alleene, fordi de have Parlemefransøske Ansigter, endskiønt de ere her indfødte Christne. Jeg haabes min Søn inden stacken Tid skal blive lige saadan een; men hand maa have noget at bestille. Jeg har i Sinde, at sætte ham paa RenteCammeret, der vil hand, min Troe, faa andet at forrette end synge *la la la* og dantze *Fiol de Spanie* om Dagen.

JERONIMUS.

Nu, nu Naboe, paa det I ej skal sige, at jeg er formeget knarvurren, see! da vil jeg have Taalmodighed udi 14 Dage, bliver hand inden den Tid bedre, seer jeg heldst, at hand holder strax Bryllup med min Datter, og tager sig en borgerlig Handtering; thi at lade ham løbe blant de Rente-Cammer-Dreng, det duer icke meget, Naboe, det duer icke meget.

FRANDS.

Det maa blive ligesom I finder det for got. Far vel saa lenge.

JERONIMUS.

Far vel.

Sc. 5.

Magdelone. Frands.

MAGDELONE.

Ach min hierte Mand! har du seet Hans Frandsen?

FRANDS.

Alt for meget, Gud bedre!

MAGDELONE.

Du har altid trettet med mig, at vi gjorde for meget af den Søn.

FRANDS.

Det er sant.

MAGDELONE.

Men har vi icke nu Glæde for ham?

FRANDS.

Jo, det er sant, mand kand lee sig ihiel, naar mand seer paa ham.

MAGDELONE.

Ach! det er en allerkieriste Dreng!

FRANDS.

Ja vist.

MAGDELONE.

Tenk engang, hvorledes hand har tiltaget i det Franske Sprog i saa kort Tid.

FRANDS.

Forskreckelig.

MAGDELONE.

Jeg kunde neppe kiende ham igien, da jeg saae ham.

FRANDS.

Jeg icke heller.

MAGDELONE.

Saa levende var hand bleven.

19

FRANDS.

Ja vist.

MAGDELONE.

Og saa artig.

FRANDS.

Forskreckelig.

MAGDELONE.

Frankrig kand dog skabe Mennisker om.

FRANDS.

Forbandet.

MAGDELONE.

Hand kaldte mig Mardamme.

FRANDS.

Giorde hand det?

MAGDELONE.

Thi hand sagde: det er saa gemeent at sige Moor.

FRANDS.

Kand nok være.

MAGDELONE.

Men hans Kiereste kaldte hand Matresse: det syntes mig eene var underligt.

FRANDS.

Hvorfor det?

MAGDELONE.

Det er, maa skee, saa brugeligt i Frankrig.

FRANDS.

Kand skee.

MAGDELONE.

Gud skee Lov, at hand dog vilde kiendes endnu ved sine gammeldags Forældre.

20

FRANDS.

Det er sant.

MAGDELONE.

Men hvorfor græder du, hierte Mand! det er vel af Glæde. (*sagte*) Den stackels Mand holder meer af sine Børn end hand lar sig mercke. Jeg har ogsaa grædet af Glæde.

FRANDS.

Og jeg af Sorg.

MAGDELONE.

Af Sorg?

FRANDS.

Ja af Sorg. Maa en ærlig Far icke græde, der seer sin Søn saaledes omskabet til en Fantast, Gøgler, Nar.

MAGDELONE.

Hvad siger du grove Oxe? er min Søn en Nar?

FRANDS.

Ja Captain for alle Narre.

MAGDELONE.

Ej jeg elendige Menniske! der skal have saadan Tølper til Mand, der intet kand skiønne paa noget, som got er. Den eeniste Glæde jeg har i Verden, er det kiere Barn, hvilket dog den slemme Mand icke kand lide. Mand seer jo u-mælende Beester holde af deres Unger, ja end ogsaa Tyrker og Hedninger af deres Afkom. Du alleene hader dine egne Børn, som fremmede Folk for deres Artighed elsker. Jeg skulde icke rose mit eget; men jeg troer icke, at her er et artigere Menniske til her i Landet, end Hans Frandsen, havde du kun almindelig menneskelig Forstand, saa maatte du kunde see det.

FRANDS.

Hvor i bestaar da hans Artighed?

MAGDELONE.

Det bestaar derudi, at hand er artig.

21

FRANDS.

Jeg seer ingen Artighed derudi, at sætte 1500 Rigs-Daler til i saa kort Tid.

MAGDELONE.

Du taler nok om hvad hand har sat til, men du taler icke om hvad hand har lærdt.

FRANDS.

Jeg seer nok at hand har lærdt at dantze en Fiol de Spang, at siunge en hob forliebte Viser, og forderve sit eget Sprog; thi jeg troer hand kand nu hverken Dansk eller Fransk.

MAGDELONE.

Jeg vil icke tale lenger med det fortrædelige Menniske; jeg svær paa, at jeg icke skal søge Seng med dig mine Dage meer.

FRANDS.

Bie hierte Kone! jeg vil sige dig noget.

MAGDELONE.

Icke et Ord meere.

FRANDS.

Gud bevare os, hvor kandst du blive hastig vred.

MAGDELONE.

Lad mig gaa, siger jeg.

FRANDS.

Ej lille Magdelone! jeg meente det icke saa ilde.

MAGDELONE.

Ingen Snak! jeg vil gaa.

FRANDS.

Bi min Hønne, saa skal du faa det, du veedst vel selv.

MAGDELONE.

Packetel.

FRANDS.

Min Suckertop!

22

MAGDELONE.

Sladder.

FRANDS.

Min Snut!

MAGDELONE.

Slip mig dog.

FRANDS.

Min Sirup-Krucke!

MAGDELONE.

Bort.

FRANDS.

Min Smør-Blomster!

MAGDELONE.

Tramtrara.

FRANDS.

Min Paaske-Lillie!

MAGDELONE.

Intet.

FRANDS.

Min hiertens Glæde!

MAGDELONE.

Gaa Fanden i Vold.

FRANDS.

Min Balsom-Bøsse!

MAGDELONE.

Til Bloks-Bierg.

FRANDS.

Ach min allerkiereste Kone! vær dog icke vred paa din lille Mand.

23

MAGDELONE.

Ingen Slingring.

FRANDS.

Paa din egen lille Frands.

MAGDELONE.

Bort falske Blacke!

FRANDS.

Jeg skal, min Troe, aldrig skiemte saa oftere. Meener du, at det var mit Alvor?

MAGDELONE.

Var det icke dit Alvor?

FRANDS.

Mit Alvor! meener du, at jeg icke kand see min Søns Artighed saa vel, som du? jeg talede kun saa for at skiemte lidet med dig. Det var, min Troe, af lutter Glæde, jeg græd. (*sagte*) Ach! Gud bedre den Mand, der, for at have Fred i Huset, skal opofre sin og sine Børns Velfærd.

MAGDELONE.

Efterdi du sagde det af Skiemt, min hierte Mand! saa er jeg alt god igien. Men der kommer hand.

Sc. 6.

Jean.Magdelone. Frands.

(*Jean kommer ind og synger en Fransk Viise.*)

MAGDELONE.

Giv nu kun agt paa ald hans Væsen, og see saa, om vi icke har Aarsag at elske den Søn.

FRANDS.

Du har ret derudi Kone.

24

MAGDELONE.

Min hierte Søn! du maa icke være saa lenge fra din Mamma. Jeg kand icke undvære dig et Øjeblik.

JEAN.

Hvad siunes Madamme, om den Contretemps, som jeg lærde nylig, førend jeg reiste fra Paris. Den troer jeg pardi icke nogen kand gjøre her i Landet. Jeg kand gjøre den paa tvende Facons, som, for Exempel, først saa - - for det andet saa.

MAGDELONE.

Var det icke en deilig Capriol Mand?

JEAN.

Det var ingen Capriol Madamme, men en Contretemps.

MAGDELONE.

Jeg forstaar det icke, min hierte Søn! du maa forlade mig. En slet og ret Menuet har jeg kunnet dantze i gamle Dage, men intet andet.

JEAN.

Madamme kand vel Touren endnu deraf?

MAGDELONE.

Ja, maa skee.

JEAN.

Kom lad os dantze en Menuet tilsammen for at see, hvilke Pas jeg gjør.

MAGDELONE.

Jeg er bange det vil blive en underlig Dantz; thi jeg er noget for gammel til at dantze.

JEAN.

Det vil intet sige. *La tour Seulement.*

MAGDELONE.

Nei, min allerkeriste Søn! jeg beder at have mig undskyldt.

25

JEAN.

Ah! pardi! jemen mocqve. La tour Seulement.

FRANDS

(sagte)

Det er mig saa kiert som een gav mig ti Daler. Jeg var tilfreds, hand vilde nøde hende til at dantze midt paa Slottspladsen; thi det var til pas til hende, som har selv fordervet ham.

MAGDELONE.

Ach min hierte Søn! gjør mig da icke den Skam.

JEAN.

Ej! *sans facon!* det lader saa ilde at lade sig saa lenge bede. *La tour Seulement.*

FRANDS

(sagte)

Det gaar skjønt nok.

MAGDELONE.

Mine Fødder er alt for stive dertil.

JEAN.

Pardi! mardi! peste! diantre! tetebleue! nu blir jeg vred. Kand I icke sagte gjøre mig den Fornøjelse. *La tour Seulement.*

MAGDELONE.

Førend min Søn skal blive vred, saa vil jeg gjerne gjøre det som jeg kand.

FRANDS

(sagte)

Ha ha ha.

JEAN.

Papa maa synge os en Menuet.

FRANDS.

Kand jeg synge?

JEAN.

Men see vel til, at I holder os Mesuren udi at synge.

FRANDS.

Hand vil blive suur nok min Søn, det er best, at I synger selv.

26

JEAN.

Ej *pardi c'est impossible*, hvorledes kand jeg synge og dantze *dans le meme temps*?

MAGDELONE.

Kand jeg gjøre vor Søn den Villighed at dantze med ham, saa kand du ogsaa synge for ham.

FRANDS.

Jeg troer icke det er dit Alvor, Kone, jeg gjør mig slet intet til Nar. Jeg er nu for gammel dertil.

JEAN.

Tete bleue! j'enrage.

MAGDELONE.

Ach min hierte Søn! bliv icke vred. Hand skal, min Troe, synge, om hand blev gall.

JEAN.

Ach pardi! chantes doné.

MAGDELONE.

Du est den fortrædeligste Mand, der nogen Tid kand findes paa Jorden.

JEAN.

Diable m'emporte, si - (Frands begynder at synge den Melodie, som Vægterne har, og græder tillige med, og de andre begynder at dantze.)

JEAN.

Ej det er ingen Menuet, kand Papa ingen Menuet?

FRANDS.

Jeg kand ikke uden den.

MAGDELONE.

Lad os faa den da. Det vil icke sige, om den er gammel. (*Hand synger og truer, naar de vender sig fra ham. De dantzer begge meget absurd. Jean raaber imellemstunder la cadance mon pere! la cadance! naar Dantzen er ude, gaar de ind.*)

27

FRANDS

(*sagte*)

Ach jeg elendige Menniske! der har bragt til Verden saadan Søn. Jeg maa finde paa Raad i Tide; thi mit Huus vil ellers blive til en Fabel.

Act. II.

Sc. 1.

Antonius.Elsebet.Marthe.Espen.

ANTONIUS.

Ach min allerskiønneste Jomfrue! mit Hierte vil briste over de ulycksalige Tidender, at min Rival er kommen saa uformodentlig tilbage.

ELSEBET.

Hvordan meener I da vel mit Hierte at være, jeg som skal bindes til det vederstyggeligste Menneske for mig i Verden. Jeg havde Afskye for hans Person, førend hand reisede, saasom jeg merckede, at hand var af en forfængelig og vanskabt Natur, og let kunde spaae, at hand vilde blive reent forstyrret, naar hand kom udi fremmede Lande.

ANTONIUS.

Vil I da, allerkieriste Jomfrue! binde eder til saadan Person.

ELSEBET.

Icke med min gode Villie, min hierte Antonius, men I veed, at jeg har en Fader, der er haard som en Flinte-Steen, hvad hand vil have fort, det maa gaa fort, om det end er til hans eget Huses Ruine.

ANTONIUS.

Saalenge jeg er til, skal dog saadant icke gaa for sig.

ELSEBET.

Hvorned vil I da hindre det?

28

ANTONIUS.

Jeg siger: jeg er til. Thi mine Øyne skal icke see saadant, jeg skal før omkomme mig selv.

ELSEBET.

Ach! min Antonius! vær dog icke saa utaalmodig, I synder kun dermed.

ANTONIUS.

Ej Jomfrue! jeg mercker nok af eders Koldsindighed jer Hierte-Lav mod mig. I bilder eder, maa skee, ind, at min Kierlighed, mine Sucke, min Graad er ickun Galanterie, ickun Hyklerie, som eders. Men I skal strax faa andre Tancker, see her beviser og bekræfter jeg min oprigtige Kierlighed med mit Hierte-Blod.

ELSEBET.

Ach! hold inde! hold inde! hør hvad jeg vil sige eder.

ANTONIUS.

Hvad kand I vel sige, som formaar mig at forandre mit blodige Forsæt.

ELSEBET.

Det kand jeg sige eder I ubesindede Menneske, at, hvis I omkommer eder, skal jeg med det samme Sverd ogsaa tage mig af Dage; hold derfor inde, og tenk heller paa Raad at afværge den overhengende

Ulykke, og vær forsickret om, at hverken Forældre eller nogen Ting i Verden skal kunde sønderrive det Baand, som har knyttet vore Hierter sammen.

ANTONIUS.

Ach! nu er jeg fornøjet.

MARTHE.

Hører, I forliebte Giecke, i Steden for at gjøre slige unyttige Ophævelser, var det bedre, at I bad mig og Espen sticke Hovederne sammen, I veed jo, at, naar vi toe ville bruge vore Hierner, at ingen Ting er os umuelig, giv os Stunder at speculere lidt, og gaa imidlertid til Side.

29

Sc. 2.

Marthe.Espen.

MARTHE.

Espen! du est en gammel Skielm, lad nu see, hvad du duer til.

ESPEN.

Nest dig troer jeg icke, at jeg har min Overmand.

MARTHE.

Spind nu da paa noget, det vil icke sige, om du bliver hengt derfor; thi bliver du icke hengt for det, saa bliver du dog vist for andet inden kort Tid.

ESPEN.

Nei min Troe bliver jeg icke saa hastig hengt, om ellers den Spaakiellings Ord er sand, som saae mig i Haanden forleden Dag.

MARTHE.

Hvad spaadde hun dig?

ESPEN.

Hun spaadde mig, at jeg icke skulde blive hengt, førend du var bleven pidsket, og havde siddet 3 Aar udi Spindehuset.

MARTHE.

Ja sladder. De gamle Propheter ere døde, og de nye duer intet.

ESPEN.

Nei min Troe! den Kielling var saa gammel, at hun icke havde en Tand i Munden, og kunde icke tale aldeeles ud af Ælde.

MARTHE.

Hvorledes kunde hun da sige, at jeg skulde komme i Spindehuset, hvo der vil lyve, maa have en god lhukommelse.

ESPEN.

Hun forklarede mig alting ved Gebærder.

MARTHE.

Snak for din Æske, lad os til Arbeids, medens vi er alleene, den ædele Tid gaar bort.

ESPEN.

Jeg er min Troe icke i Humeur til at cortisere nu Mammeselle.

MARTHE.

Fy! fy! din Slyngel! du skal nok see, at jeg er i Lyste; naar jeg vil den Vei, gaar jeg til dem, som ere andre Folk end du. Naar jeg har Lyst til saadant, kand jeg faa ti Carosser, om jeg vil, med Herrers Lakejer at afhente mig. Det Arbeide, jeg nu meenede, var at specu-lere paa nogle Intriguer.

ESPEN.

Ja nu forstaar jeg først Meeningen. (*De gaa, og spadserer frem og tilbage.*)

MARTHE.

Espen! er du snart klar med din Lectie?

ESPEN.

Ja, jeg har en Invention at fixere den gamle Jeronimus en Hob Penge fra.

MARTHE.

Ej din Dosmer! det er saa gammeldags. Det har du staaet af en gammel Comoedie. Nej! jeg har et andet Middel, som er bedre; lad os kalde de forliebte Folk ind igien, og høre deres Betenkning derover. Hej! kommer ind igien! Paris og Helene! at høre paa Dommen.

Sc. 3.

Elsebet.Marthe.Espen.Antonius.

ELSEBET.

Her er vi, lad os nu høre, hvad I har sammenspundet.

MARTHE.

Vi Raadsherrer har fundet for got, efter de fleeste Votumer, at, saasom det er en stor Synd, at sætte sig imod sine Forældres Villie, da er best, at Jomfrue Elsebet slaar den anden Kierlighed af sit Sind, og binder sig til den, som hendes Fader har gjort Løfte til.

ELSEBET.

Ach! du skiemter med mig.

MARTHE.

Ja det er ogsaa ickun Skiemt; thi jeg holder for, at mand udi de Sager icke maa rette sig efter Forældrenes Caprice. Deres Henseende er ickun Interesse, at de kand komme udi Svogerskab med visse Folk, som de tencke at nyde Tieneste af, og derfor opofre til saadan Interesse tit og ofte deres Børns Velfærd, unge Mennisker derimod have mindre saadant for Øyne, men udvælge de Personer til Ægtefelle, som de tencke at leve fornøjede med, og elske kun for at elske: er det og icke hans Meening? Her Collega!

ESPEN.

Jo mend er det saa.

MARTHE.

Om jeg blev Assessor udi en Ret med dig, vilde det gaa mig som de habile Dommere, der faar en Dosmer ved deres Side, nemlig at jeg altid havde 2 Vota.

ESPEN.

Forstaar du Latin? Marthe?

MARTHE.

Ligesaa meget som du.

ESPEN.

Veedst du da, hvad det er: *Mulier taceat in Ecclesia?*

MARTHE.

Nej jeg veed det icke.

ESPEN.

Paa Dansk legger mand det saaledes ud, at saadan Soe, som du 32 est, maa tage vare paa din Rok og Teen, og icke tencke til at bemenge dig i Sager, som Naturen har skabt mig og andre Mands-Personer til.

MARTHE.

Du skalt icke sige, Espen! den Tid tør komme, at mand seer meere paa Hoveder end paa Kiøn, meer paa Dygtighed end paa Navne, naar begge vores Forstand bliver saa lagt i Vejeskaal, og jeg bliver beskicket til at være Herreds-Fogd, saa kand du icke blive højere end en Æble-Kielling.

ANTONIUS.

Ach! jeg beder, lad os komme til Sagen, og driv icke Tiden bort med saadan Snak.

MARTHE.

Lad da Espen tale; thi hand har fundet et herlig Raad op.

ESPEN.

Ej Marthe! plav os da icke saa lenge, men siig hvad Middel du har fundet at hielpe disse kiere Børn med?

MARTHE.

Vil du da tilstaa først, at du est en Dosmer?

ESPEN.

Skam der gjør.

ELSEBET.

Ach lille Espen! kand du icke for min skyld sagte sige, at du est en Dosmer.

ESPEN.

Ja jeg er en Dosmer da, er det nu vel?

MARTHE.

Enten du meener det eller ej, saa er det dog sant. Hand gik og spekulerede en halv Time ligesom paa en Præken, og endelig kom frem med en gammel skimlet Intrigue, som alle Comoedier ere fulde af. Min Invention derimod bestaar derudi: I har hørdt, at Hans Frandsen er saa indtagen af det, som er Fransk, at, om det var 33 paa sin Parisk at gaa lyse Dagen paa Gaden uden Buxer, eller at henge sig selv, saa gjorde han det og; nu veed I, at jeg har tient under en Fransøsk Kock i Piilestrædet udi 3 Aar, og

imidlertid lærdt saa meget Fransk, som jeg har fornøden til daglig Brug. Jeg vil give mig ud for en Fransk Dame, der er nyligen kommen fra Paris, og er forliebt i Hans Frandsen. Hvad videre deraf vil følge, skal Tiden lære, lad mig kun raade: Espen skal være min Cammer-Tienner.

ELSEBET.

Saa maa vi strax hen at ryste eder ud.

ANTONIUS.

I flyer, min hierte Jomfrue! Marthe Klæder, jeg skal forsiune Espen.

ESPEN.

I maa icke sige Espen meere, men Her Cammer-Tienner.

ANTONIUS.

Nu gak da, Her Cammer-Tienner!

Sc. 4.

Arv.Antonius.Elsebet.

ARV.

Ha ha ha hi hi hi.

ANTONIUS.

Er det icke Frands Hansens Gaards-Karl?

ARV.

Ha ha ha! gid Fanden tage ald Gallskab.

ANTONIUS.

Hvad leer du saa hiertelig af? Arv!

ARV.

Monsieur Antonius er det jer? jeg er færdig at sprecke af Latter.

ANTONIUS.

Hvor har du været, mens du leer saa?

ARV.

34

Jeg kom fra et Assemblix; der skulde I have seet en artig Dantz.

ANTONIUS.

Hvem var der?

ARV.

Mutter dantzede Kaarse-Dantzen med Hans Frandsen, og Hosbond sang for dem.

ANTONIUS.

Ej hvilken Snak?

ARV.

Jo min Troe er det vist; Skam faa Mutter jeg havde icke tenkt, at hun kunde dantze saa vel; see! saa gik hun og vrickede med Rumpen. Jeg var tilfreds, at jeg havde et Stykke rød Krid, saa skulde jeg male det heele Assamblix af; thi jeg kand ritze. Imellem hvert hand dantzede, raabte hand til Vatter. Gad Hansen! Gad Hansen! hvad det skulde betyde, maa Fanden vide. Den stackels Mand saae jeg nok sang icke med god Villie, thi hand sang, græd og truede paa engang.

ANTONIUS.

Men hvem kunde tvinge ham at synge imod sin Villie?

ARV.

Alting i Huset maa dantze efter Hans Frandsens Pibe. Hand regierer over Mutter og Mutter igien over Hosbond.

ANTONIUS.

Den Karl maa jo være gandske gall. .

ARV.

Jeg troer nok, at hand har faat en Skavank i Hovedet i Frankrig. Hand gier mig et Hunde-Navn og kalder mig Garsong. Hvis hand kalder mig end engang Garsong, skal jeg, min Troe, svare: ja Soldan! thi jeg er døbt Arv Andersen, det kand jeg bevise af Kirke-Bogen. Men hvad skal jeg endelig sige, naar hans Moor taaler, at hand kalder hende Mær, hvilket er endnu værre. Dersom Jeronimus fik at vide, hvad hand kalder hans Datter, troer jeg nok, at hand fik en bancket Ryg.

35

ANTONIUS.

Hvad kalder hand hende?

ARV.

Jeg er bange, at I siger det til nogen igien.

ANTONIUS.

Nej! jeg skal, min Troe, icke.

ARV.

Hand kalder hende sin Matrasse. Det er sant nok en Kone er i visse Maade en Dyne i Sengen, men det er dog saa foragteligt at kalde hende sin Dyne eller Matrasse, til med saa ere de icke gift sammen endnu. Men jeg maa løbe.

Sc. 5.

Elsebet.Antonius.

ELSEBET.

Det er forskrekkeligt med de Forældre, der lader sig saa regiere af et galt Barn.

ANTONIUS.

Min allerkieriste Jomfru! lad ham kun løbe gall, desbedre er det for os; thi de ulycksaligste Tidender for mig var at høre hans Forbedring.

ELSEBET.

Ach min hierte Antonius! all vor Lycke staa i Espens og Marthes Hænder. Der er en slags u-rimelig Ærlighed hos min Far; thi, omendskiønt hand seer min Ulycke for Øjnene, saa dog bryder hand icke sit Løfte. Hand siger, det er icke for Personens skyld, men for Familiens.

ANTONIUS.

Men, om nu Marthes og Espens Anslag icke lykkes, og Jeronimus er icke at bevege at staa fra sit Forsæt, hvad vil Jomfruen da gjøre?

36

ELSEBET.

Ej min hierte Antonius! plag mig icke meer med slige Spørsmaal. Jeg har jo erklæret mig engang, at jeg vil heller - Men der kommer min Far, løb bort, saa snart som I kand.

Sc. 6.

Jeronimus.Elsebet.

JERONIMUS.

Hej saa Pimperilille! har du icke andet at bestille end staa at kaage i Dørren, og see efter hvor mange unge Karle der gaar forbi; jeg heeder Jeronimus jeg, og icke Frands Hansen. Tenk icke, at du maa have den Frihed, som hans Børn. Havde jeg saadan Søn som Hans Frandsen, saa skulde jeg smukt vrie Hovedet om paa ham.

ELSEBET.

Men, min hierte Fader! efterdi hand er saa uskickelig, hvorfor vil I da binde mig til ham.

JERONIMUS.

Vil du ogsaa raisonere? vil du ogsaa spørge, hvorfor jeg gjør en Ting. Det maa være dig nok, at jeg vil saa have det. Vi kommer i det ringeste i en smuk Familie derover; det er et Svogerskab, som icke er at forkaste; thi Frands Hansen er icke alleene en ærlig, men end og en bemidlet Mand. Til med har jeg givet mit Løfte bort, som jeg icke gierne bryder.

ELSEBET.

Min hierte Papa!

JERONIMUS.

Papa! Papa! vilde du og tale Frandsk, hvis du kommer med den Papa oftere, skal Mangelstocken icke være dig for god. Hvad vilde du ellers sige?

ELSEBET.

Jeg vilde ickun sige dette, at Frands Hansen er en skickelig Mand, men jeg skal icke giftes med ham, men med hans Søn, som 37 er et uskickeligt Menneske, om hvilken jeg allerede har hørdt en Hob galne Historier, siden hand kom hjem.

JERONIMUS.

Seer mand vel om hun icke legger sig efter at vide nyt. Fort! ind og sye paa din Ramme, det er nok saa got. Jeg har allerede hørt saa mange Historier. Seer mand vel! skal du legge dig efter at vide Historier. Jeg kand lade dig vide dette Elsebet: at du skal have Bryllup tilkommende Uge. Jeg er Mand for at holde baade dig og Hans Frandsen i Tøyelen. Flux ind -

ACT. III.

Sc. 1.

Jean.Pierre.

JEAN.

Pierre!

PIERRE.

Que voulez vous?

JEAN.

Fripon! Maraut! Cocqvin! bougre! badaut! faineant! que la peste t'etoufe, que le Diable t'emporte, t'en leve, t'abime, que le diantre -

PIERRE.

Hvorfor bander Monsieur mig saa meget?

JEAN.

Har du nu været 15 Maaneder med mig Dans Paris, og icke lærdt Comment, du skal svare din Herre, naar hand kalder paa dig? du skal sige: *Monsieur! mais non pas que voulez vous.*

PIERRE.

Det er en liden Forseelse, men fortiener icke saa mange Forbandelser.

JEAN.

Sanden at sige, saa er det icke saa meget for at forbande dig, som 38 for at øve mig udi Frandsken; jeg fik den sidste Maaned en Liste af 40 Nymodens Eeder af min Maitre de Langue, som jeg icke kand exercere uden paa dig.

PIERRE.

Monsieur kand exercere dem paa sig selv, kun sætte *me i* Steden for *te* saa øver hand sig udi Sproget, og ingen har et Ord derimod at sige.

JEAN.

Ach! Pierre! gid vi var i Paris igien. *Dieu donne que nous etions dans Paris* igien. Nu kand jeg icke erindre hvad igien heeder paa Fransk.

PIERRE.

Det heeder *aussi*.

JEAN.

Det er ret *aussi*. Naar du hører jeg taler galt, maa du frit corrigere mig. Men ønsker du icke, at vi vare i Paris *aussi*.

PIERRE.

Jo vist; hvo der brav kand hungre, tørste og fryse, har der ingen Nød.

JEAN.

Ej *bougre! crasseux! gourmand!* du taler, som du var fød à *la place Maubere*, eller à *la pont neuf come*

un crocheteur, un decroteur des souliers un porteur d'eau.

PIERRE.

Og Monsieur taler som *un fou, un bete, un Nar, un sot, un boufon*, som hand var fød *dans un Daarkiste* eller *a la un theatre*.

JEAN.

Hvad siger du? *bourreau!*

PIERRE.

Monsieur maa icke tage det ilde op, jeg gjør det kun for at exercere mig i Fransken.

39

JEAN.

Ja saa. *Ecoutes Pierre.*

PIERRE.

Monsieur!

JEAN.

Jeg kand icke lide disse Danske Ansigter for min Død.

PIERRE.

Mad: Isabelle har dog et kiønt Ansigt.

JEAN.

Ja, det er kiønt nok, men det er dog saa Dansk, *c'est une visage a la Danois*, a la Vimmelskaft *par Di*, dog jeg kunde nok venne mig til Ansigtet, dersom hun icke taledede Dansk.

PIERRE.

Har Monsr. talt med hende, siden hand kom hiem?

JEAN.

Ovis par di si fait, men veedst du hvad hun sagde?

PIERRE.

Non par di non fait.

JEAN.

Hun sagde: velkommen hiem igien Hans. Ach! naar jeg tencker paa det, staar min Mave i min Hals, havde det nu været en Fransk Dame, havde hun sagt: *Je suis ravi de vous voir mon chere mamie Jean de France.*

PIERRE.

Ovis par di si fait. De Franske ere hiertens artige Folk derudi, skiønt de meene intet dermed.

JEAN.

Mad: Isabelle *parle come un Blanchiseuse dans Paris.*

PIERRE.

Ovis par di si fait.

40

JEAN.

Come un frippiere.

PIERRE.

Ovis par di si fait.

JEAN.

Come un femme qui clame renet renet dans les rue.

PIERRE.

Ovis par di si fait.

JEAN.

Come un femme, qui va avec un ane dans la rue & clame lait! lait!

PIERRE.

Ovis par di si fait.

JEAN.

Pierre, saaledes vil vi øve os i Fransken, og icke tale et Ord Dansk sammen.

PIERRE.

Ovis par di si fait; hvad vi icke kand sige paa Fransk, vil vi give tilkiende med Fingrene eller med Grimacer; saa kand vi udi hast blive som indfødde Franske.

JEAN.

Pierre!

PIERRE.

Monsieur!

JEAN.

Jeg vil spise til Middag hos Peche.

PIERRE.

Vil Monsieur icke heller spise hos Mester Jacob, der faar mand bedre Mad for billigere Priis.

JEAN.

Ej! hvad Mester Jacob! mand kand høre paa Navnet alleene, at 41 det er en slet Kock; dersom der ingen Fransøsk Kock var i Byen, maatte jeg svelte ihjel.

PIERRE.

Det er sant; Maden smager vel hos de Franske; eftersom mand faar saa lidt alle Tider; thi intet opvækker meer Appetiten end naar der er kun lidt i Fadet.

JEAN.

Veedst du ellers nogen anden Fransk Kock?

PIERRE.

Ovis Monsieur si fait par di, her er en anden, som heeder Cabo.

JEAN.

Hvem af dem taler best Fransk?

PIERRE.

De taler begge toe lige got. Det er en Plaisir at høre dem, thi, naar de vil gjøre deres beste, blander de Spanske Ord deriblant, hvilket lader usigelig smukt. Men der seer jeg en fremmet Tienner, hvor mon hand vil hen?

Sc. 2.

Espen.Jean.Pierre.

ESPEN.

Det var mig sagt, at hand skulle boe i Vimmelskafte nest ved Bogtryggerens; her seer jeg toe Personer, som jeg kand spørge. Avec Permission Monsieurs kiender I ingen her i Gaden.

JEAN.

Jo, jeg kiender mig selv *moi meme*.

ESPEN.

Det er en heel Hob, at I kiender eder selv; jeg troer icke fire i den heele Bye skal kunde sige det. Men skal her icke boe en Dansk Monsieur i Gaden, som heeder Jean de France?

42

JEAN.

Je m'appelle Jean de France a votre tres humble service.

PIERRE.

Det kand saaledes forklares paa Dansk: jeg heeder Hans Frandsen til Tieniste. Jeg maa forklare min Herres Ord; thi hand forstaar vel nok Dansk, men kand icke synderlig explicere sig; thi hand har været 15 samfelde Uger i Paris, hvor hand imidlertid icke hørde et Dansk Ord tale.

ESPEN.

Ja, ja, femten Uger vil min Troe have Respect, jeg har ickun i to Dage været i Tieniste hos Madame la Fleche, og allereede, naar jeg vil tale Dansk, kommer et eller andet Fransk Ord mig i Munden. Men, heeder Monsieur Jean de France, saa er det den Person jeg leeder efter, Monsieur! er det icke ham, som er nylig kommen fra Paris?

JEAN.

Ovis Monsieur.

ESPEN.

Som opholdt sig 15 Uger sammesteds?

JEAN.

Ovis Monsieur.

ESPEN.

Som logerede udi det Qvarteer af Byen, hvad heeder det nu? det ligger mig paa Tungen.

JEAN.

Faubourg St. Germain.

ESPEN.

Ja, det er saa jeg meente, og udi den Gade, som gaar saa krum.

JEAN

Nej, Gaden er gandske lige.

ESPEN.

Ja Gaden er nok lige, men naar den har ende, maa mand jo dreje 43 om til en anden; thi saa syntes mig Madamen sagde, og Gadens Navn var -

JEAN.

La rue de seine.

ESPEN.

Ja, min Troe, det er den selv samme. Monsieur skal vist og have en Tienner, en meget artig og got stykke Karl, ved Navn Pierre.

PIERRE.

A votre tres humble service.

ESPEN.

Saa hører jeg da, at jeg gaar ret. Jeg har en ydmygst Compliment at aflegge til Monsieur fra Madame la Flesche.

JEAN.

Ach! er det mueligt? hvorledes lever den charmante Dame?

ESPEN.

Hun siger, hun har haft den Ære at kiende eder i Paris, og er kommen til Danmark meest for eders skyld.

JEAN.

Ah! la charmante Dame! jeg har haft mangen fornøjelig Time med hende udi Paris.

PIERRE.

Monsieur? I har jo aldrig kiendt den Kone?

JEAN.

Taises vous bougre! veedst du icke, at det er *a la francoise* at svare saaledes? havde jeg svaret, at jeg icke kiendte hende, skulde mand jo have taget mig for en Dansk Hiemføding, du kandst aldrig lære at blive poleret. Jeg kand sige at Madame la Flesche er den Dame, som jeg frem for alle andre har Estime for, *par di est il possible*, at Madame la Flesche er kommen til Danmark for min skyld? jeg vilde, *ma foi*, reise til Indien, ja det som meere er til Africa alleene for at kysse hendes smucke Hænder. Men hvor lenge er det siden hun reisede fra Paris?

44

ESPEN.

Tolv Dage.

JEAN.

Ej! *est il possible?* ickun 12 Dage! ach! kunde jeg nyde den *bon heur*, at kysse hendes Hænder, og den Ære at tale med hende.

ESPEN.

Det er intet, som hun forlanger meere; thi det er just mit Ærende.

JEAN.

Ach Monsieur! skaf mig den Fornøjelse, og forsmaa icke et par Ducater, som jeg giver til et Venskabs

Tegn.

ESPEN.

Min Frue Madame la Flesche er en af de rigeste Damer udi Frankrig, hvorfor jeg burdte icke tage mod Presenter, men paa det jeg icke skal siunes af Hovmod at refusere saadant, vil jeg tage mod det. Haaber derimod, at Monsieur icke vegrer sig for at tage mod den liden Present fra min Frue, som er dette Portrait, som er gjort af Monsr. Reenkaalavet, den største Skildrer i Miniature udi Frankrig. Og, saasom det er nylig, førend hun reisede, bleven den høieste Mode udi Paris, at Cavalliers bære saadant om sin Hals for at lade see Estime for de Damer, fra hvilke saadane Presenter faaes, saa haaber hun, at Monsieur ogsaa bær det om sin Hals for hendes skyld.

JEAN.

See! jeg skal strax *dans votre presence* binde det om min Hals. Men maatte jeg tage mig den *Hardiesse*, og gjøre mig saa *impudent* at bruge den *Liberte* at spørge hvorledes Mad: la Flesche kand tale med Monsieur, efterdi hand forstaar icke Fransk.

ESPEN.

Ach! Madame la Flesche kand lade sig bruge af ald Verden, hun taler foruden Parisisk, som er hendes Mammars eller Moders Maal, Tydsk, Italiensk, Hollandsk, Pollandsk, Preusisk, og en heel Hob Dansk, som hun har lærdt paa Vejen.

45

JEAN.

Det er en stor Complisance, at saadan fornemme Dame vil gjøre sig umag at lære dette gemeene Sprog. Saa taler hun da Dansk med Monsieur, efterdi hand er fød her i Landet.

ESPEN.

Nej Monsieur, jeg er icke fød her i Landet; det er kun mine Fiender, som sige saadant. Jeg er fød over ti Mile Sønden for Randers, hvor vi ere anseet, som Lemmer af det hellige Rommerske Rige, saa jeg er heller Romansk end Dansk; hvilket jeg ogsaa ydmygst vil bede, at Monsieur siger til alle dem hand kiender.

JEAN.

Det var Synd andet; thi mand kand nok see af Monsieurs Manieres, og høre af hans Tale, at hand icke er Dansk. Men paa hvilken Sted har mand den Lykke at beskue Madame la Fleche.

ESPEN.

Paa hvilket Sted Monsieur behager, ellers er hun Klocken 3 udi Kongens Have.

JEAN.

Der skal jeg presentement lade mig indfinde for at kysse hendes *Belles mains*.

ESPEN.

Det skal være hende kiert.

JEAN.

Je me recommande.

Sc. 3.

Jean.Pierre.

JEAN.

Pierre!

PIERRE.

Monsieur.

46

JEAN.

Hvad siunes dig om det Portrait?

PIERRE.

En, som ingen kiender er af Miniatur, skulde bilde sig ind, at det var et Hoved, som var klippet af en trykt Bog, og smurt paa et stycke Træ.

JEAN.

C'est pourtant fait per le Sieur Reenkaallavet le plus grand Skildrer en Europa.

PIERRE.

Ja hvoraf veed Monsieur det?

JEAN.

Hørde du det icke af Monsieurs egen Mund, meener du, hand er ingen kiender? jo, jo, det er, *ma foi*, ingen Giecke, de som ere fødte udi det Romerske Rige. Men der seer jeg disse to gamle Spidsborgere komme igien. Jeg var tilfreds jeg var borte, mand kand ingen honnet eller galant Discours føre med dem; de tale icke uden om Veirligt, eller om Huusholdning.

Sc. 4.

Jeronimus.Frands. Jean.Pierre.

JERONIMUS.

Jo, min Troe, skulde det saa, Naboe, jeg holder for, at det som fortæres udi Thee, Caffee og Tobak alleene kand beløbe sig til nogle Tønder Guld om Aaret. De Penge blev nu spardt for det første i gamle Dage.

FRANDS.

Ach Herre Jeh! det vil meget til nogle Tønder Guld.

JERONIMUS.

Siig icke det, Naboe! i skickelige Huser slipper mand icke med 100 Rdr. om Aaret. Det er nu kun en Post; vil vi nu regne fleere, skal mand let kunde begribe, hvad jeg siger. Tenk engang forgangen 47 Dag, da jeg og vilde være lidt allamodisk, og gik paa et Caffee-Huus, maatte jeg give en Rigsort for nogle faae Kopper. Men see! om Jeronimus kommer der saa hastig igien.

FRANDS.

Det har været noget dyrt, men mand seer Prisen begynder alt merckelig at falde.

JERONIMUS.

Icke saa *mari* paa Thee-Husene; thi jeg har mercket her i Kiøbenhavn, at, naar Prisen er engang forhøjet, bliver den altid staaende, omendskiønt Varene kand faaes for den halve Deel ringere.

FRANDS.

Ja. I har ret saa vit derudi, Naboe; men vi maa ogsaa have noget for Munden, hvortil duer Penge, naar mand icke vil gjøre sig til gode deraf?

JERONIMUS.

Mon der kand være naturlig god Smag udi Vand og brendte Bønner? forsøg at give et Barn blot Caffee uden Sucker, see om det icke vil spytte det ud igien. I siger, maa skee, at eders Søn Hans Frandsen, saavel som andre finder en Himmel-Smag derudi. Jeg svarer: Eder Søn Hans og andre deslige Giecke har i Begyndelsen dog tvunget dem mod Naturen dertil, alleene fordi det var fornemme, fordi det var Udenlandsk, og siden af Vanen synes, at det smager vel.

FRANDS.

See! der kommer min Søn.

JERONIMUS.

Ja, det maa hand, jeg tør sige ham det samme selv, og sætte min Hat lige ræt, men hvad Pocker er det for Crusedoller, hand har faat om Halsen?

FRANDS.

Det, maa skee, er saa Moden i Frankrig.

JERONIMUS.

Mode mig hid og mode mig dit, saa er den en Nar, der gaar anderledes end alle andre Folk i Landet.

48

FRANDS.

Hør min Søn, hvad er det for en Helgen, du bærer om Halsen, Folk skulde tencke, du var gall eller Catholsk i Hovedet.

JEAN.

Pierre!

PIERRE.

Monsieur!

JEAN.

Pierre expliques cela pour ce vieux home je vas, vous me trouveres apres de Monsieur Peche.

Sc. 5.

Frands.Pierre.Jeronimus.

FRANDS.

Peer! hvorfor gik min Søn saa hastig?

PIERRE.

Hand havde noget at bestille, og bad mig excusere ham.

FRANDS.

Men hvad er det for et Ridder-Baand, hand har faat om Halsen?

PIERRE.

Det er et Portrait, som hand har ført med sig fra Frankrig.

FRANDS.

Saa er det Moden at bære saadant i Frankrig?

PIERRE.

Ach! ja vist, hvo, som icke bærer saadant i Frankrig, bliver holdet for en Canaille, og maa aldrig komme til Hove.

FRANDS.

Men det synes saa liderligt Arbeid; jeg vilde, min Troe, gjøre det langt bedre.

49

PIERRE.

Monsieur maa tage sig vare hvad hand siger, hand kunde komme i Ulykke derover; thi Portraitet er gjort af Monsieur Reenkaalavet den største Skildrer udi Facultetet til Paris.

JERONIMUS.

Ej! jeg vil døe paa, at jeg skal finde det i en gammel Krønnicke, som jeg har hiemme; jeg kunde strax see, at det er et Kaaberstycke klippet af en Bog. Hør Naboe, eders Søn er en Nar, og I lidt bedre. Jeg betacker mig for eders Svogerskab, og selger icke min eeniste Datter saa bort. Og du Skielm, hvis du icke strax siger os, hvo der har forførdt ham til saadan Gallskab, skal du icke komme vel her fra Staden.

PIERRE.

Jeg veed, min Troe, icke, hvor hand har faat det Stycke fra, men det kand jeg gjøre min Eed paa, at jeg har seet under Portraitet de Ord: Monsieur Reenkaalavet fecit.

FRANDS.

Fy! skiemmer du dig icke Peer at tale saa plumpt.

JERONIMUS.

Hej! laane mig jer Stock, Naboe. Naar din Herre spør, hvo der har pryglet dig, saa kandst du sige: Jeronimus fecit. (*Pierre gaar grædende ud.*)

Sc. 6.

Jeronimus.Frands.

JERONIMUS.

Hør, Naboe, jeg haaber, at vi kand være lige gode Venner, omendskiønt den gjordte Forlovelse med min Datter og eders Søn bliver ophævet.

FRANDS.

Ach! min hierte Naboe! I har jo lovet at have Taalmodighed udi 14 Dage, for at see hvorledes min Søn vil tage af sted; om I bryder 50 saa hastig, gir det saadan Snak i Byen; gjør det dog for den Venskab, som altid har været imellem os, og hav Taalmodighed saa lenge.

JERONIMUS.

Ja, ja, 14 Dage gaar hastig; men jeg er viss paa at hand inden den Tid bliver verre og icke bedre.

FRANDS.

Jeg forlanger intet andet, end at I vil bie de 14 Dage.

JERONIMUS.

Ja, jeg skal bie saa lenge.

FRANDS.

Farveljæg maa hiem at spise, min Kone bier efter mig.

JERONIMUS.

Prosit Maalzeit.

Act. IV.

Sc. 1.

Antonius.Elsebet.Marthe.Espen.

ANTONIUS.

Nu hvordan gaar det? min gode Marthe!

MARTHE.

Hun gaar en god gang nok. Men I kommer noget ubeleiligt; thi jeg har bestemt Hans Frandsen hid; hand er saa forliebt, som en Rotte, skjønt hand aldrig har seet mig, I kand tencke, hvilken Giek det er, jeg har faat ham til at bære om sin Hals et gammelt Kaaberstycke, som jeg for nylig skar af en af Fars gamle Spende-Bøger, og smurde paa en liden Træ-Plade.

ELSEBET.

Men hvor er det mueligt, at hand kand bringes til saadan Galskab.

51

MARTHE.

Alting er mig nu mueligen, efterdi jeg har faat ham til at troe, at jeg er en Fransk Dame, som er nylig kommen fra Paris.

ANTONIUS.

Men hvad vinder du derved, at du saaledes prostituerer ham?

MARTHE.

Jeg vinder det derved, at hans tilkommende Sviger-Fader gier sin Datter heller bort til en Skorsteensfejer end til saadan een; hvorledes det ellers vil falde ud med eder, veed jeg endnu icke. Det gaar med mig, som med dem, der skriver Comoedier, mens de skrive paa Comoedien, falder dem af sig selv ind, hvorledes den skal udføres og endes. Men der seer jeg, hand kommer, løber strax til Side.

Sc. 2.

Holberg, Ludvig, *Seks komedier*, 1994

Jean.Mad: la Fleche.Espen eller d'Espang.

MADAME LA FLECHE.

A cette heure il doit venir war das nicht um drey Uhr, Monsieur d'Espang dass er lovede zu kommen?

JEAN.

(Embrasserer hende paa Knæ og siger)

Ach! Charmante Madame souffres que j'adore vous, souffres, que je baise votres beaux mains.

MAD: LA FLECHE.

Leves vous Monsieur c'est trop de humblesse pour un gentil home come vous.

JEAN.

Ah! Mad: est il possibel que jai l'honneur, le plaisir contentement & joie de vous revoir danc cette terre.

MAD: LA FLECHE.

Jai venu pour vous voir, mais je crojois pas que vous eties si change. Vous etes à cette heur habille come un antique bourgeois. Ha! ha! ha!

JEAN.

Pour quoi riez vous, charmante Princesse.

52

MAD: LA FLECHE.

Rien! Monsieur de France, rien! je rie de la joie de vous voir c'est toujours une plaisir de vous voir.

JEAN.

Je vous rends grace Madame! mais comment trouves vous cette terre?

MAD: LA FLECHE.

Fort bon Monsieur: les Donois etes des fort bonnes gens. Il manque a eux Seulement de s'informer dans les manieres parisiens.

JEAN.

Ovis pardi si fait, Madame, vous aves grand raison danc cela. Dieu donne que jetois dans Paris igien ah pardonnees ma belle Madame je voulois dire aussi. Mais Madame aves vous amenes avec vous quelque nouvelles chansons de Paris.

MAD: LA FLECHE.

Ovis Monsieur celle cy est la plus nouvelle.

(Hun synger en Viise.)

JEAN

(paa Knæ.) Ah Madam je naj jamais ecoute une plus belle chanson. Ah Paris, Paris!

MAD: LA FLECHE.

Pourquoi pleures Monseigneur.

JEAN.

Ah Madame on veut me marier dans cette pais.

MAD: LA FLECHE.

Marier?

JEAN.

Ovis Madame.

MAD: LA FLECHE.

Marier?

JEAN.

Ovis c'est veritable & avec une fille, qui sapelle par malleur Elsebet.

53

MAD: LA FLECHE.

Quel diable de nom est cela parles vous tout de bon, Monsieur, ah est il possible? (Hun lader som hun faar ondt. Espen flyer hende noget at lugte til.)

ESPEN.

Nu kand hand see, Monsieur, hvormeget Madamen elsker ham; hun fik ondt af lutter Alteration, da hun hørde Monsieur vilde gifte sig her i Landet.

JEAN.

Ach! hvis hun dør, saa omkommer jeg mig strax selv. Ach! siig hende, Monsieur *Valet de chambre*, at jeg før vil lade mit Liv, førend jeg skal gifte mig her.

JEAN

(paa Knæ.)

Ah belle Princesse etes vous malade.

MAD: LA FLECHE.

C'est un übergangMonsieur leves vous.

(Espen visker hende udi Øret, hvorpaa hun stiller sig meget fornøjet.)

Sc. 3.

(Arv kommer ind, sætter sig ned paa Gulvet med et stort Stykke Krid, og maler den Dantz af, hand havde seet.)

Saaledes gik Dantzen, ligesom en Kummenskringle. Det skal være Hans Frandsen, og her kommer Mutter. Nej! jeg maa gjøre hende om igjen; thi hendes Rumppe blev icke bred nok. Her skal Fatter staa og græde.

(Hand springer op og seer derpaa. Medens hand gjør dette, staar de andre og taler sagte, og peeger paa ham.)

ARV.

Ha! ha! ha! det er *mare* saa naturligt giordt, og assamblixet saa vel afskildret, saa det fattes intet andet, end at det skulle kunde tale. Men hillement! der seer jeg Folk. Er det icke Jeronimuses Marthe, som har faat en Adriane paa, og staar og snacker med Hans 54 Frandsen? hør Marthe! hvor Fanden har du faat den Adriane fra? det er jo endnu for tiligt! Hunde-Dagene er jo end icke begyndt? *(Jean gier ham et Ørefigen, siger:)* Ej du elementske Slyngel! tør du saaledes see en fornemme Fransk adelig Frue i Øjene?

ARV

Om Forladelse Monsr. Haans. Jeg tenkte *mare*, det var Jeronimuses Marthe.

MAD: LA FLECHE.

Ah Monsieur faites le sortir, jaj peur pour les gens qui sont fous.

JEAN.

Her ud din Slyngel; jeg slaar ellers dit Hoved i tu. (*Mad: la Fleche staar og beskuer Jean paa Klæderne og visker til Espen og leer ha! hal ha! seer paa hans Been, visker til Espen igien og leer ha! ha! ha!*)

JEAN.

Pourquois riez vous? belle Madame!

MAD: LA FLECHE.

Je me retire un peu. Monsieur d'Espang, mon valet de chambre, vous dira pourquoi. Excuses. Adieu.

Sc. 4.

Jean.d'Espang.

JEAN.

Monsieur le valet de chambre! Monsieur d'Espang! hvor kommer det, at eders Frue tracterer mig med saadan Foragt! hvad var det, hun viskede?

ESPEN.

Jeg vilde have givet tusinde Daler til, at jeg havde vidst det tilforn, saa skulde jeg i Tide have advaret Monsieur. Men det kand let redresseres; hun viskede til mig, at, saa stor Estime, hun har for Monsieurs Person, saa stor Foragt har hun for hans Klæde-Dragt.

55

JEAN.

Er der da andre Moder kommen i Paris, siden jeg reisede; thi jeg opholdt mig paa Hiem-Reisen 3 Uger i Roven.

ESPEN.

Ja Monsieur! det har været Ulycken. Madame la Fleche siger, at udi 6 Uger ingen Cavaller i Paris knæpper sin Kiøle meer for til, men alleene bag til; det synes vel, at være noget incommode, førend mand bliver først vant dertil. Men fornemme Folk have altid deres Cammer-Tienner, som de der i Landet kalde Valet de Chamber, der knæppe dem op og til.

JEAN.

Ah! malheureux qve je suis.

ESPEN.

Det kand strax rettes Monsieurjeg skal hielpe ham derudi.

JEAN.

Vous me faites un grand plaisir par Di.

ESPEN.

See! nu har Monsieur andre Øjen at see med.

JEAN.

Er der ellers noget andet, som fattes i Moden?

ESPEN.

Jo, men det er let at gjøre. Alle fornemme Folk i Paris siger hun smør sig om Munden med Snustobak.

JEAN.

Det skal strax blive forandret, jeg har min Tobatiere-Dose hos mig. Jeg har, ma foi, aldrig været den sidste udi at antage ny Moder. Jeg hørde nok tale om en hoben Moder i Paris, som var i gierde, førend jeg reisede, men min Papas Importunitet var Aarsag, at jeg icke kunde opbie den Tid. *Je vous prie Monsieur le valet de chambre*, at excusere mig for Madame la Fleche. De Moder var *dans ma foi* icke endnu i Brug udi Paris, da jeg reisede, *non par Di non*; thi jeg har alt for stor Respect for den Pariske Galanterie, at jeg skulde negligere saadant.

56

ESPEN.

Paris er en artig Bye, det maa ald Verden tilstaa, ald Verden retter sig og efter de Parisiers Moder, om de hittede paa at gaa uden Buxer paa Gaden, efterfuldte og alle andre Folk dem derudi.

JEAN.

Jeg gjorde det, ma foi, strax; alle Folk vilde vel lee af mig i Begyndelsen, men inden Aar var til ende, blev det dog en Mode over alt; thi det har jeg ofte observeret. Men Monsieur *le valet de chambre*, er der ellers skeed nogen Forandring med Peruque, Hat, Skoe eller Strømper?

ESPEN.

Nej. Madamen siger, at eders Hat og Paryk kand endnu vel passere. Men Monsieurs Halsklud skal henge bag ud.

JEAN.

Ej! ej! det er artig; den Bye kand hitte paa meer Galanterie i en Uge, end heele Verden udi et Aar, jeg skal, ma foi, strax rette det og. Men, hvorfor vil Madame la Fleche icke sige mig saadant selv?

ESPEN.

Ah! Monsieur kiender jo de Franske Damer, de ere alt for høflige til at sige en god Ven sine Feil, de smiler kun deraf, og lader andre giette hvad de meener. Men nu er alting got, nu skal det være hende en Fornøjelse at see Monsieur igien i sit Huus om en Time. Der skal jeg selv have den Ære at geleyde ham, naar jeg først har forrettet mit Ærende.

JEAN.

Je me recommande, Monsieur d'Espang!

ESPEN.

Votre Serviteur, men, *a propos*, jeg har glemt en liden Ting, at sige Monsieur paa Madames Vegne, det er, at, naar Monsieur med Permission gaber, holder hand icke med Haanden for Munden; thi det er nu alt gammeldags og icke bruges af honnete Folk meer i Paris.

57

JEAN.

Ovis da.

ESPEN.

Serviteur.

Jean. Pierre.

JEAN.
(*Dantzer og synger*)

La la la la la la la (seer paa sit Skilderie) la la la la la la. Alting synes underligt i førstningen, men nu synes mig allerede, at det er en deylig Mode for *commode & fort de gagee la la la la la.* *Mon Pere & mon Sviger Pere* skal, *ma foi*, tage den an, enten de vil eller ej, jeg vil icke være i nogen gammeldags Familie; min Papa skal jeg nok med gode bevæge til at aflegge sin gamle Spids-Borger-Dragt, men min Sviger Papa, som holder for Troes-Artikel at gaa ligeledes i Klæder, som hans Papa og hans Grand Papa for ham, kommer jeg *sans facon* at tvinge dertil; thi det er mig icke nok, at jeg veed selv at leve, og er galant, jeg vil og ingen Skam have for mine Venner. *Mais voila Pierre, qui vient.*

PIERRE.

Ach! ach! Monsieur! I maa manutenere mig, ellers kand jeg icke lenger være i Monsieurs Tienniste.

JEAN.

Qu'a tu? dis moi Pierre.

PIERRE.

Ach! Monsr. Jeronimus har slaaet mig saa, at jeg kand neppe gaa.

JEAN.

Pour quoi donc?

PIERRE.

Fordi Monsieur bær et Skilderie paa Brystet.

58

JEAN.

Par di! jeg skal lære ham hvad det er at prygle en *gentil homes Laquai, est il possible*, at hand torde slaae dig?

PIERRE.

Ovis Monsieur. Men Monsr. har knæppet sin Kiole bagvendt, hand maa gaa i Gifte-Tancker, *reste un moment*, medens jeg retter det igien.

JEAN.

Ej du *sot! badaut! boufon! maraut!* veedst du icke, at det er den nyeste Mode i Paris? og at Mad: la Fleche beloe mig, fordi jeg knæppede min Kiole, som andre her i Landet?

PIERRE.

Den Mode har jeg dog icke seet i Paris.

JEAN.

Den er opkommen, medens vi vare i Roven.

PIERRE.

Ovis da! saa maa jeg ogsaa knæppe min ligeledes.

JEAN.

Non par di non, det er kun for *gens de qualite.*

PIERRE.

Eja! den fornemme Verden skal kun være forkeert; men faar Monsieurs Sviger Papa det at see, bliver hand gall.

JEAN.

Icke alleene, at hand skal taale at see det, men jeg vil, at hand selv skal bruge samme Mode.

PIERRE.

Det gaar aldrig an.

JEAN.

Hand skal.

PIERRE.

Comment donc?

59

JEAN.

Jeg skal tvinge ham med Magt; thi om Mad: la Fleche leer af det heele Land, skal hun dog icke lee af min Familie.

PIERRE.

Om Monsieur resolverer sig dertil, skal jeg hielpe ham som en ærlig Karl, og var jeg tilfreds, vi havde nu fat paa ham, medens jeg føler endnu de Hug, jeg fik; men der kommer hand alleene, *ma foi fort a propos.*

Sc. 6.

Jeronimus.Jean.Pierre.

JERONIMUS.

Fiorten Dage gaar endelig snart bort; det vil intet sige, jeg vil gjerne holde den Tid ud, paa det jeg icke skal beskyldes at have brudt mit Løfte, men hand bliver icke anderledes, hand bliver icke anderledes, det vil jeg døe paa; men der seer jeg hand staar, jeg maa forsøge engang at skrifte ham alleene, naar hans barmhiertige Far er icke tilstæde: hør Hans Frandsen! lad os tale engang for alle lit alvorlig sammen. Men hvad Pocker er det, jeg seer? er I bange, at Folk icke skal kiende jer forkeerte Sind, uden at I gir det tilkiende med saadan forkeert Dragt, hvilket Menniske kand bringes til saa-dan Galskab at knæppe sin Kiøle bag til; og gjøre sin Ryg til en Mave; ach! jeg yncker den ærlige gamle Mand, der har saadan en vanskabt Søn! (*Jean og Pierre leer tillige ha, ha, ha, ha.*)

JERONIMUS.

Ja du maa nok lee nu og stedse, saa tit du tencker paa, hvilken Nar, hvilken Giek, hvilken Gøgler du est.

JEAN

og Pierre ha ha ha. A propos, mon cher Sviger Papa, blev icke den Kiøle, I har paa, giordt til den forrige Jubelfest? ha, ha, ha, ha! ha!

JERONIMUS.

Ej du Hans Wurst! du Nar! er din bagvente Kiøle icke bleven 60 giordt paa Fastelavens Mandag, eller den første April? ha ha ha ha ha.

JEAN.

Mon cher Sviger Papa! forlad mig, at jeg leer af hans underlige gammeldags Dragt, men det kand let endres, den skal alleene knæppes bag til, saa kand Kiølen nogenledes passere; som jeg gaar nu, saa gaar alle honnete Folk i Paris.

JERONIMUS.

Jeg er taabelig, at jeg staar og taler med slige Giecke.

JEAN.

Attendez, mon cher Sviger Pere! I slipper, *ma foi*, icke, førend I vender jer Kiole om, som min. Det er, *pardi*, den højeste Mode i Paris, Madame la Fleche, som nylig er kommen derfra, beretter -

JERONIMUS.

Hej I Slyngele! vil I legge Haand paa en ærlig Borger-Mand. Det er for Mad: la Flesk, og det er for Madame la Kaal, og det er for Mad: la Medister, og det er for Mad: la Spek. (*Gir dem midlertid Ørefigen.*)

JEAN.

Pierre icy! tenes! holt den gamle halstarrige Knark jeg vil, *ma foi*, ingen Pedanter have til Forældre; træk ud!

PIERRE.

Vitement Monsieur.

JERONIMUS.

Hej Gevalt! Gevalt!

JEAN.

Naar gamle Folk gaar i Barndommen, maa mand tvinge dem, som Børn.

JERONIMUS.

Hej hej! Geval - - - - t!

61

PIERRE.

Hej hej! Sna ---- k! det er for jer egen Nytte, naar det først er giordt, skal I siden tacke os, ligesom en Patient, der stræber først mod Feltskiæren, som vil træcke en Tand ud, men, naar det er overstaaet, kysser hand siden paa hans Haand og tacker.

JERONIMUS.

Ach væ! Ach væ!

JEAN.

Tie stille, *mon cher* Sviger Papa, nu seer I *par di* ud, som en Ambassadeur, den heele Familie maa og omstøbes, jeg skal føre min Sviger Mama og Mademoiselle Isabelle til Mad: la Fleche, for at undervises, hvordan højeste Fruentimmer Mode nu er i Paris.

PIERRE.

Monsieur, skal eders Sviger-Fars Klud ogsaa icke forandres.

JEAN.

Ovis pardi si fait.

(*Pierre vender hans Klud, mens den anden holder ham.*)

JERONIMUS.

A---- A----A----

- - - - -

Antonius.Jeronimus.Jean og Pierre.

ANTONIUS

(med Kaarden i Haanden).

Hej! I Straten-Røvere! jeg skal lære jer at overfalde en gammel fornemme ærlig Mand. Ach! min kiere Hr. Jeronimus! det gør mig ont, at jeg skal finde eder saa ilde medhandlet, see! hvor de Skielmer har tilreedet og prostitueret den fromme ærlige Mand. Gir jer tilfreds, min Hr. Jeronimus! jeg skal hevne den Spot, om det skal koste mit liv.

JERONIMUS.

Ach min kiere Monsieur! I har frelst mit Liv, min Ære; thi jeg vilde heller døe, end at nogen skulle have seet mig saa forkeert. Det 62 skulle være mig en stor Fornøjelse, om jeg kunde være ham igien til nogen Tienniste, gid hand havde min Hielp fornøden, og vilde kun saa sætte Prøve paa mig.

ANTONIUS.

Ach min Hr. Jeronimus! jeg seer Himlen selv favoriserer mit Forsæt, og baner mig Vej til at forestille det, som jeg tilforn icke har dristet mig til at tale, I har jo, min Herre, en Dotter?

JERONIMUS.

Ja, men hvad vil det sige?

ANTONIUS.

Ach! jeg tør icke sige meer, I maa selv giette min Meening.

JERONIMUS.

Jeg kand nok giette hans Meening. Hand har, maa skee, Kierlighed til min Dotter, men jeg kand intet svare ham dertil, fordi Monsieur er mig gandske ubekjendt; maatte jeg spørge: hvilke hans Forældre er?

ANTONIUS.

Jeg er Jesper Lorentzens Søn i Snarre-Gaden, min Far er nok bekjendt af got Folk i Kiøbenhavn.

JERONIMUS.

Ja vist er hand bekjendt, er hand Jesper Lorentzens Søn, saa har hand en brav Mand til Fader, og een af de skickeligste Borgere her i Staden, vi har reist sammen i gamle Dage baade til Kieler Omslag, og Viborger Snapsting, det skulde være mig en Glæde og Ære at komme i Svogerskab med ham, hand maa selv tale med min Datter.

ANTONIUS.

Hvis ingen anden Hinder er, da tør jeg allerede kalde mig eders Svigersøn. Sagen er denne: Jeg har i nogle Aar icke alleene baaret Kierlighed til eders Datter Elsebet, men endogsaa vundet hendes Hierte, men ingen af os har understaaet sig at tale derom formedelst den anden Forlovelse, som er sluttet imellem hende og eders 63 Naboes Søn, hvis Tilbagekomst har bedrøvet mig icke mindre end hende, og bragt os fast i Fortvilelse.

JERONIMUS.

Er der ingen anden Hinder, saa er Knuden let løst, see! der har hand min Haand paa, at ingen anden skal faa min Datter end hand; men der kommer min Datter selv meget beleiligt.

Sc. 8.

Elsebet.Jeronimus.Antonius.

JERONIMUS.

Hør Elsebet! kiender du denne Person?

ELSEBET.

Nej, jeg gjør, min Troe, icke Papa!

JERONIMUS.

Jo du gjør saa min Troe, see hvor rød hun bliver i Ansigtet. Nu nu, giv dig tilfreds, græd icke mit Barn! jeg veed heele Sagen, kom hid, giv ham din Haand, du skal være hans Bruud.

ELSEBET.

Ach min hierte Papa! hvorfor skiemter hand saa med mig? I har engang imod min Villie lovet mig bort til Hans Frandsen.

JERONIMUS.

Ja det var i de Dage; men nu har jeg lovet at skaffe Hans Frandsen Logement paa Raad-Huset, hvortil din tilkommende Kieriste, som er Vidne til, hvad Skam hand har giordt mig, skal være mig behielpelig. Gak hen og rek ham Haanden; see hvor peen hun er, ligesom hun ej havde seet ham tilforn. Kom lad os gaa hiem tilsammen, jeg skal have hevnet mig over Hans Frandsen, førend Soel gaar ned.

64

Act. V.

Sc. 1.

Jean.Pierre.

JEAN.

Pardi est il possible? quelle brutalite!

PIERRE.

Monsieur, vi er om en Hals, dersom vi icke retirerer os; Jeronimus leeder efter os allevegne, og jer Far, som jeg hører, er ligesaa vred som hand.

JEAN.

Er det icke en Elendighed? Pierre! at boe i dette Land? hvor Folk er saa lidet skiønsomme. Jeg havde tenkt, at Monsr. *mon* Papa, og min Sviger Papa skulde daanet af Glæde, naar de saae mig.

PIERRE.

Jeg, min Troe, ligesaa.

JEAN.

Fremmede veed at skiønne derpaa bedre end mine Forældre.

PIERRE.

Ja det gaar med Monsieur som Ordsproget lyder: En Poet er aldrig agtet udi sit Fæderneland.

JEAN.

Jeg vil icke tale om min Artighed; nok er det, at een af de artigste Damer *dans la France* er hidkommen, alleene for min skyld.

PIERRE.

Ja det som er forunderligt, Monsieur? lige fra Paris. Thi havde det været en Hottentotisk, Cossakisk, Callekutisk, Husarisk, Malebarisk Dame, eller en fra Tye, Bogøe, Island eller Grønland, skulde mand tencke, den Dame saae icke mange andre galante Folk i det Land, hvor hun kom fra, derfor syntes hende saa vel om jer. Men, Monsieur, hun kom lige fra Paris, hvor alle Folk ere artige, hvor gemeene Hoose-Kiellinger læse Aviserne, dantze Menueter, og tale perfect Fransk, hvilke 3 Poster gjør et fuldkommen Menniske. Lad 65 være, at Monsieur var icke artig, saa maa dog ald Verden tilstaa ham, at hand har den Merite at have udi faae Maaneder fortæret 1500 Rdlr. i den galanteste Stad i Europa, og bør Monsieur alleene for den Aarsags skyld æstimeres af alle brave Folk.

JEAN.

Ovis par di si fait.

PIERRE.

Thi slige Depenser gir tilkiende, at Monsieur har levet fornemme udi Paris.

JEAN.

Si fait.

PIERRE.

Icke som en Gnier.

JEAN.

Vous aves raison.

PIERRE.

Ej som en Slyngel.

JEAN.

Si fait.

PIERRE.

Ej som et Sviin.

JEAN.

Cela s'entend.

PIERRE.

Ej som et Backelse-Beest.

JEAN.

Non par di non.

PIERRE.

Ej som et dovent Esel.

66

JEAN.

Non si fait non.

PIERRE.

Ej som en Fæhund.

JEAN.

Peste! holdt engang op med disse Titler, jeg forstaar nok din Meening ellers.

PIERRE.

Jeg vil kun sige dette Monsieur, at hvilken brav Mand, der hører alleene, at I har anvendt saa mange Penge i faae Maaneder i Paris, raisonneerer strax saaledes. Den Monsieur maa endelig været noget got hos. Hand maa endelig have lærdt noget for saa mange Penge, og derfor vegrer sig icke for at give Monsieur sin Datter.

JEAN.

Du seer dog, Pierre, hvor lidt mine Forældre skønne derpaa.

PIERRE.

Hvorledes kand slige Taasser, som her er i Landet, skønne paa Monsieur. Langt fra at skønne paa hans Qualiteter. De tillegger ham alle de Lyder, som til er.

JEAN.

Hvad siger de da om mig?

PIERRE.

Monsieurjeg skiemmes ved at tale derom. Jeg havde nær kommen i Ulykke for nylig for hans skyld.

JEAN.

Ah dites hardiessement. Du veedst vel, at vi Parisier legger aldrig saadant paa Hiertet.

PIERRE.

Somme kalder Monsieur Hans Baissemains, fordi hand gaar om og kysser alle Fruentimmer paa Hænderne.

67

JEAN.

Par di! quels sots! det er just en af de artigste *Qualites* en galant *Homme* kand besidde.

PIERRE.

Somme er meere grove, og kalder Monsieur Hans Wurst. Hans Nar. Hans Abe-Kat. Hans Gøgler. Hans Strympe-Kiger. Hans Mark-Skreier. Hans Rumpetricer. Hans Styldteganger. Hans Capriol-skiærer. Hans -

JEAN.

Nu nu, nok, nok. Jeg gider icke høre meer deraf.

PIERRE.

Hans *Petit Maitre*. Hans Dantzer. Hans Fransk-Forderver. Hans -

JEAN.

Holt op, siger jeg, Maraut!

PIERRE.

Hans Spillfugl. Hans Stratenjuncker. Hans Harlequin.

JEAN.

Hvis du holder icke op, skal jeg slaa din Hierne i *tu. Je Tecraseraj ton tete.*

PIERRE.

Monsieur bad mig jo selv sige. Men der kommer Arv igien.

Sc.2.

Arv.Jean.Pierre.

ARV.

Jeg vilde *mare* ikke være i Hans Frandsens Sted nu, om mand gav mig to Mark. Jeronimus har svoren paa at hand ikke vil gaa til Sengs, førend hand har faaet ham i Spindehuset eller i Slutteriet, hvad mand kalder det. Det var og uforskammet at handle saaledes med en gammel Mand, der har siddet og svaret borgerlig Skat og Tynge saa mange Aar. Tenk engang I got Folk hvordan hand reedte 68 ham til, som for Exempel, jeg tar min Kiøle og keerer den saaledes om. (*Vender Kiølen om.*) Seer jeg ikke nu ud som en Nar? ha ha ha ha ha ha, ret lige dan saae Jeronimus ud. Jeg vilde ikke gaae saadan i en af de store Gader, om en gav mig to Skilling, thi Staaderkongerne kunde tenke, jeg var gall, og træcke mig i Daarekisten. (*Hand vender Kiølen ret igien.*) Mutter sidder og græder hiemme, som hun var pidsket, men det er hende got nok; thi naar Fatter ikke vilde skicke ham Penge, da hand var i Vestindien eller Frankerig, hvad det heeder, saa soldte hun baade Kiøle og Skiørt for at bringe dem til Veje.

JEAN.

Arv! hvordan staar det til hiemme?

ARV

(*klaa sig bag Hovedet*).

Vel nok Monsør!

JEAN.

Det maa ikke henge ret tilsammen, du klaa dig saa bag Øret. Siig mig; hvordan staar det til?

ARV.

Vel nok Maansør. Jeg tacker for god Efterspørsel, men - - farvel Maansør! jeg maa gaae.

JEAN.

Hvad vil du sige med det Men. Fort siig mig, hvor det staar til, du faar, *ma foi*, ellers Hug.

ARV.

Alting staar *mare* vel til. Men det staar noget forbandet ilde til.

JEAN.

Siig kun frit, Arv, saa skal jeg forære dig en Livre.

ARV.

Jeg er ikke for at spise lever, Maansør, naar jeg faar noget, saa gir 69 jeg det til Hunden. Men vil Maansøren forære mig noget til en Kande Øll?

JEAN.

See der er to Mark. Det var min Meening.

ARV.

Gramarcis Maansør.

JEAN

(til Pierre).

Hvilket dumt Beest den Karl er. Hand vidste icke, hvad en Livre de Franc e var.

ARV.

Jeg vil da vare Maansøren ad, at hand smør sine Støvler i Tide; thi Jeronimus har Bud efter Vægterne og Staaerkonger at træcke jer i Arrest. Fatter har ogsaa slaaet Haanden af jer, og svær paa, at I skal sidde indsluttet i et Hull et heelt Aar.

PIERRE.

Vil mand ogsaa indslutte mig?

ARV

Nej, du har ingen Nød, Peer. Mand vil kun lade dig kagstryge, og siden løbe hvor du vil.

JEAN.

Men hvad er der for Allarm uden for?

EN SPILLER.

Jeg skal lære den Karl at undsticke sig uden at betale.

JEAN.

Peste! hvad er her ved at gjøre? her kommer en Person mig paa Halsen, som vandt nylig hundrede Rigsdaler fra mig i Spill. Jeg løb bort, da hand vendte Ryggen; thi jeg havde intet at betale med.

SPILLEREN.

Enten skal hand slaaes med mig, eller betale mig mine Penge.

70

PIERRE.

Ach Herre! jeg maa bort et Øjeblik paa Naturens Vegne, jeg kommer strax igien.

JEAN.

Vil du bie Maraut! er nu Tid at gaa bort, du seer, at jeg blir overfalden?

PIERRE.

Ach min Mave! min Mave! jeg drack for hastig paa Kaalen, det var min Ulycke. *(Løber i en Krog og skiuler sig.)*

SPILLEREN

(uden for)

Jeg skal lære ham, hvad det er, at give sig i Spill med en ærlig Mand.

JEAN.

Ach kiere Arv! kandst du icke hielpe at skiule mig? jeg skal lønne dig derfor som en honnet *Homme*.

ARV.

Jeg har et Decke her ved Haanden, om Maansøren vil lade sig svøbe der udi.

JEAN.

Det er lige meget, Arv, naar jeg kun kand blive skiulet. *(Hand svøber ham i Decket og sætter sig derpaa som en Byldt.)*

Sc.3.

Spilleren.Ar.v.Jean.

SPILLEREN.

Jeg skal, min Troe, icke gaa til Sengs i Aften, førend jeg faar fat paa ham. Det er icke saa meget for Pengenes Skyld, som for det onde Exempel, andre kand tage deraf, at løbe af Spill uden at betale. (*Jean ryster under Decket. Arv slaar paa ham og siger:)* Ligg stille. Der blir ellers en Ulycke af.

71

SPILLEREN.

Hvem taler du til Cammerat?

ARV.

Jeg taler til min Sæk.

SPILLEREN.

Til din Sæk? hvad har du da i din Sæk?

ARV

(*blir bange og stammer*).

Jeg har, min Troe, icke andet end Smør derudi.

SPILLEREN.

Smør i din Sæk, som du sidder paa. Det er icke mueligt.

ARV.

Nej det er sant, det er Lys.

SPILLEREN.

Lys? det er endnu galnere.

ARV.

Nej det er sant, jeg fortaledede mig, det er Kniplinger.

SPILLEREN.

Det maa være en forbandet Hob Kniplinger. Det henger aldrig ret sammen, det maa være staaelne Koster.

ARV.

Nej det er sant, det er Erter.

SPILLEREN.

Du est vist nok en Tyv, det mercker jeg, fort, lad mig see, hvad det er.

ARV.

Det er, min Troe, icke Hans Frandsen Maansør, det kand jeg gjøre min Eed paa; thi hvordan skulde hand kunne ligge i en Sæk?

SPILLEREN.

Ha ha, nu skal mand see, jeg tør komme til mine Penge. See her Monsieur Frandsen er i her? det er mig kiert. Her er to Ting for jer at udvelge, enten at levere mig strax mine Penge, eller at slaaes.

72

JEAN.

Monsieur je n'aj point d'argent.

SPILLEREN.

Monsieur, jeg forstaar icke Fransk, vi vil slaaes paa Dansk. Flux træk ud, eller Penge.

JEAN.

Jeg vil give ham min Haand for Pengene, Monsieur.

SPILLEREN.

Ingen Snak, reede Penge, eller slaaes.

ARV.

Skam, der bier her lenger. (*Løber bort.*)

JEAN.

Ach Monsieur! hav dog Taalmodighed med mig, I skal vist nok faa dem.

SPILLEREN.

Jeg forlanger intet uden at I skal trække ud.

JEAN.

Monsieur der har I mit Uhreverk.

SPILLEREN.

Det er got, det tar jeg for 40 Rdlr., lad mig ogsaa faa Kiole, Vest og Hat til, saa vil jeg lade mig nøje.

JEAN.

Jeg veed, I vil icke have, at jeg skal gaa nøgen. (*Spilleren trækker sin Kaarde.*) Allons! Kiole! Vest og Hat hid, eller slaaes. (*Jean trækker Kiole og Vest af, og flyer Spilleren det med Hatten og Peruquen.*)

SPILLEREN.

Monsieur votre tres humble Serviteur, jeg tacker for god Betalning.

73

PIERRE

(*kommer af Krogen igien.*)

Ach Monsieur! nu er I saa nøgen, som I kom fra Moors Liv. Hvad Ulykke kand dog icke det Spill forarsage!

JEAN.

Nej du skal have Tack, jeg veed mand fødes icke med Buxer Skoe og Strymper. Men din Poltron gjorde jeg din Ret, saa skulde jeg kløve dit Hoved. Er det forsvarligt saadan at forlade din Herre?

PIERRE.

Det er sant, jeg vilde ønske, at jeg havde kunnet blive staaende, og figtet saa tapperlig som Monsieur, men jeg er færdig at daane, naar jeg seer en nøgen Kaarde.

JEAN.

Allons retirons nous a la Mad: la Fleche; hun tar os nok i Protection, du veedst jo, hvor hun boer.

PIERRE.

Jeg? hvor skulle jeg vide det?

JEAN.

Ach! Hvilket groft og u-poleret Folk vi boer iblant, ach Paris, Paris! gid vi var der nu igien Pierre, *mais voila Madame la Fleches valet de chambre Monsr. d'Espang.*

Sc. 4.

Espen.Jean.Pierre.

ESPEN.

Jeg leeder efter Monsr. Jean de France, men hand er ingensteds at finde; jeg spurte efter ham i hans Fars Huus, jeg spurte efter ham hos - Men der er jo hand og hans Tiener. Monsieur! Mad: la Fleche lod formelde sin ydmygste Respect, og leverede mig det Brev, førend hun reiste.

JEAN.

Er Madame la Fleche reist?

74

ESPEN.

Ja for en halv Time siden.

JEAN.

Hvorfor reiste I icke med?

ESPEN.

Fordi hun havde mig icke meer fornøden.

JEAN.

Reiste hun da alleene?

ESPEN.

Jo, jo, saadan Dame reiser alleene, hun havde icke mindre end 4 Laqvaier med sig, jeg var ickun antagen til en Tid for Sprogets skyld, her er et Brev, som hun leverede mig til Monsieur.

JEAN.

Pierre!

PIERRE.

Monsieur!

JEAN.

Vi er oven paa højt i Veiret.

PIERRE.

Skal vi da hænges?

JEAN.

Mad: la Fleche skriver, hun har hørt min Fortræd, og derfor icke vil være her lenger, men at jeg skal finde hende i Hamborg hos Monsr. Gobere, hun vil føre mig med sig til Paris, og der sætte mig i stor

Herlighed; vi maa reise ligesom vi staar og gaar; *allons! de pechons!* jeg er færdig, saasnart du kand bestille en Vogn; thi jeg vil kun skrive et Afskeds Brev til min *Papa, adieu mon cher Monsieur d'Espang. Je vous rends mille graces pour votre civilite.*

75

Sc. 5.

Espen.Marthe.

ESPEN.

Marthe! kom nu hid, nu er de Giecke borte.

MARTHE.

Gik det ej vel for sig, maa du ey tilstaa, Espen, at jeg er *habile*?

ESPEN.

Jo lille Fæstemøe! naar Lycken vil favorisere Forstanden, kand mand gjøre store Ting med liden Konst; jer Machine var, min Troe, intet Hexerie; I tenkte icke paa andet end at gjøre Hans Frandsen meer Fransøsk og gall, end hand var, I har ellers icke egentlig været Aarsag i Antoniuses Lycke; thi den blev befodret ved en Hendelse. En overlegger undertiden en Ting viiselig, en anden derimod begynder en Ting i daarlig Fremfusenhed, men, naar Lycken og Ulycken kommer der imellem; kand det saaledes falde ud, at den første blir holdet for en Taabe, og den anden for en viis Mand, saasom Verden examinerer icke hvordan en Ting sættes i Verk, men hvordan den falder ud.

MARTHE.

Det vil intet sige, det gaar med mig, som med store Generaler; naar de vinder et Slag, saa blive de afmalede som store og forstandige Mænd, skjønt, om mand vil examinere alting nøje, da contribuierer det til deres Sejer, deres Ære, som de mindst tenkte paa, og er ickun pure Hendelser. Det meeste regieres i Verden af Slumpe-Lycke.

ESPEN.

Marthe! du taler som en Engel, du est saa lærd, at du kunde skrive Bøger, om mand flyde dig Bøger, blev du den anden Berthe Tot.

MARTHE.

Ja, ja, jeg læser Senecus iblant.

ESPEN.

Jeg har nok kundet mercke det paa nogen Tid.

76

MARTHE.

Hvorledes da?

ESPEN.

Jo! thi vor Grød, som vi faar om Aftenen er enten for lidet kaaget, eller sveden; jeg holder nok af lærde Piger, men jeg vilde nødig have dem enten til Koner, eller Huusholdersker.

MARTHE.

Ej Snak! men der seer jeg de tvende gamle Mænd komme.

Sc. 1.

Jeronimus.Frands.Marthe.Espen. en Dreng.

JERONIMUS.

Nej! jeg lader det umueligt falde, Naboe! I gjør ilde, at I tager saadan forloren Søn i Forsvar.

FRANDS.

Jeg forsvarer icke min Søn meere; thi jeg vil aldrig see ham for mine Øjen, men jeg taler kun for min egen skyld; thi om I beskiemmer ham, lider den heele Familie derved. Bort du Dreng! hvad har du her at bestille?

DRENGEN.

Der var een, som gav mig et Brev paa Gaden at bære til Far.

[FRANDS

.] (*Læser Brevet.*) Madame la Fleche, en fornemme Fransk Dame, har fundet mig for god til at være her i Landet, og derfor taget mig med sig til Frankerig. Jeg er vant Udenlands til Artighed og Galanterie, og derfor umueligen kand lide de gemeene og grove Folk, som er i min Familie. Jeg kommer icke meer tilbage, vil I skrive mig til, da kand I adressere Brevet *a la Mad: la Fleche, Dame tres celebre & tres renomee dans la France*, Brevet maa skrives paa Fransk; thi jeg har sæt mig for inden nogle Maaneder icke at forstaa et Dansk Ord; men Udskriften paa Brevet maa være saadan: *A Monsr. Monsieur Jean de France 77 gentil homme, & grand favorit de la Madame la Fleche*; hvis saadan Udskrift er icke paa Brevet, skicker jeg det ubrudt tilbage. *Je suis le Votre. Jean de France gentil homme Parisien Copenhague d. 18 Majus -*

JERONIMUS.

Vil I nu meer erkiende ham for jer Søn? har jeg nu icke Frihed, at bortgive min Dotter, til hvem jeg lyster?

FRANDS.

Jo vist.

JERONIMUS.

Jeg har lovet hende bort til Jesper Lorentzens Søn.

FRANDS.

Det er en skickelig Person. Jeg gratulerer.

JERONIMUS.

Kand jeg overtale, Naboe, til at komme til Bryllup, og være i god Humeur?

FRANDS.

Jo vist! jeg har allerede slaget min Søn af mit Sind.

JERONIMUS.

Det gjør I vel udi.

FRANDS.

Det meeste, som gjør mig ondt, er at see mig skilt ved saadan god ærlig Mand, som I, med hvilken jeg havde Forhaabning at blive foreenet ved Svogerskab.

JERONIMUS.

Ej Naboe! jer Dotter Lisbet er jo voxen?

FRANDS.

Ja hun er.

JERONIMUS.

Min Søn Jochum ligesaa: kand der da icke blive et nyt Svogerskab?

78

FRANDS.

Jo det kand rigtig gaa an, om jer saa synes.

JERONIMUS.

Det har I min Haand paa, at hand skal blive hendes Hosbond; thi hand holder, saa min Troe, en Skilling af hende, det har jeg mercket.

Mig synes, Naboe, at det er
Herefter meere sicker,
Vi gifter tilig Sønner her,
End dem af Landet skicker,
Af eders Søns Historie
Exempel mand kand tage,
Hvad nytter fremmet Land at see
Før mand faar Skæg paa Hage,
See andre Nationer an,
Hvor Ungdom bliver hiemme,
Her eene strax af Landet man
Skal ud for Dansk at glemme,
At sætte Arv og Middel til,
Og lære galne Sæder,
Galanterie og Abe-Spil,
En Hoben Nymods Eeder.
Hvis endelig der reises maa,
Det kand ej være andet
Lad Reisen kun til Elben gaa,
Saa Arven blir i Landet.
Hvad nytter os saa store Spring
I andre Land at gjøre?
Paa Scaven vi kand bedre Ting
Om Rigets Tilstand høre.